Gent

Margarida Adroher Burgas, 45 anys d'exercici professional a Palamós

Rosa M. Masana Ribas

Margarida Adroher Burgas va néixer a cal Marcial de Besalú, un bonic poble de la Garrotxa, el dia 26 de setembre de l'any 1935; els seus pares, en Marcial i l'Anna, van tenir dues filles i ella en va ser la petita.

Moguda per la vocació estimulada per la llevadora Sra. Fustagueres, als 18 anys va traslladar-se a viure a Barcelona per poder estudiar la carrera de Practicant i de Llevadora.

Va estar-se a la capital fins els 22 anys, i després va decidir de venir a viure a Palamós on hi va conèixer Josep M. Ribas i van formar una família amb dos fills, un noi i una noia.

Durant 45 anys va exercir la professió a la seva consulta privada i també en qualitat de Llevadora titular de la Seguretat Social a Palamós. No els ha comptat, però han estat nombrosos els nadons palamosins que han passat per les seves mans.

- Bon dia Margarita, aquesta entrevista feta fa força

Una imatge recent de Margarida Adroher Burgas.

temps, ara potser es publicarà; la repassem?

- Val, comencem.

- Vas néixer just a punt de començar la Guerra Civil espanyola; com va anar?

- Ja t'ho pots imaginar: quan vaig néixer, a casa hi havia la meva germana de 18 mesos i el pare a més va haver d'anar a la Guerra. Sort que de menjar no ens en va faltar: la meva padrina feia el pa i ens el portava a casa, i també tenien aliments de la collita.

- Quin estudis vas fer?

- De petita anava al Cor de Maria de Besalú, el batxillerat el vaig fer a l'acadèmia Abat de Banyoles. Després vaig assistir a les classes particulars que feia la Sra. Fustagueres de Girona: ens donava lliçons d'Anatomia i Biologia, i també fèiem practiques d'atenció als malalts a l'Hospital de Santa Catalina de Girona; jo era molt jove, tenia uns 16 o 17 anys. La carrera de Practicant i de Llevadora la vaig fer a l'Hospital Clínic de Barcelona.

La dècada dels 60 van ser molt fecunds, però tot i la gran quantitat de naixements podem dir que hi havia poques complicacions, els parts anaven molt bé. De cesàries quasi no se'n sentia ni a parlar, tot al contrari d'avui dia...

- La teva sala d'espera és espaiosa i agradable...

- Sí, jo sempre he estat molt bé aquí. A més la distribució de la consulta és pràctica perquè permet entrar pel carrer la Salle i l'entrada principal de l'habitatge és pel carrer Jacint Verdaguer.

Durant els anys de més feina, aquestes cadires estaven totes ocupades per persones que venien a fer cures d'infermeria i del seguiment de la gestació...

- Doncs, molta clientela...

- Sí, Déu n'hi do!

- Observo que tens diversos diplomes...

La Margarida vestida d'alumna realitzant pràctiques maternes i infantils a "la Maternitat" de Barcelona, l'any 1956. Foto: arxiu familiar

- Mira, aquest amb data 28-7-1955 és el de Practicant; el de Llevadora es d'un any més tard, el 16-7-1956, i aquest altre és el d'Ajudant Tècnic Sanitari convalidat a partir dels estudis de Practicant, el març de l'any 1966.

També hi tinc l'Orla de final de curs de l'especialitat de Llevadora, de l'any 1956: com pots veure a aquesta promoció érem més de trenta alumnes.

A la renglera de dalt hi ha els professors: el del mig és el doctor Manuel Uzandizaga, era un doctor que em feia molt de respecte, tenia un caràcter tan seriós! Ah, i no podia suportar que ensenyéssim gens ni mica les arracades, doncs en ocasions ens sortien per sota el mocador que portàvem per recollir els cabells!

- Ho feia per criteris sanitaris o per alguna altra causa?

- Què vols, si ell era gran! Clar que també hi havien metges joves...

- És evident que alguna cosa d'aquestes passava...

- De coses en passaven moltes, i totes se sabien...

- L'especialitat de Llevadora la vas fer a "la Maternitat"?

- Sí, a la Maternitat Provincial de Barcelona, i en aquells moments hi havia més demandes d'alumnes que nombre de places disponibles, però vaig estar de sort i em van admetre. El responsable del centre era el doctor Santiago Dexeus, que també hi tenia dos fills estudiant: en Santiago i en Josep Maria; érem més o menys de la mateixa edat... En total a "la Maternitat" m'hi vaig estar dos anys.

- Aquesta estada a "la Maternitat" segurament et va donar molta formació obstètrica i ginecològica...

- Sí, allà hi apreníem molt, fins i tot vèiem diverses patologies que podien afectar la vida de la mare i del fetus. Jo estava a l'anomenat "Pavelló rosa", on hi havia les mares solteres i a aquest departament només hi podíem entrar els professionals, doncs als familiars no els hi estava permès, especialment perquè algunes de les mares després del part donaven el nadó en adopció i s'havia de respectar l'anonimat...

Cada alumna ens havíem de responsabilitzar d'una criatura, i la trèiem cada dia a passejar i a prendre el sol per fora del centre... Oh, la meva me l'hagués menjada!, li feia petons i la mimava molt...

L'altre dia vaig trobar aquest certificat de l'estada a "la Maternitat", és del dia 7-8-1957... Quan vaig finalitzar la formació em van oferir de treballar a la Clínica Dexeus, però després de pensar-m'ho vaig preferir quedar-me aquí a Palamós.

Una altra imatge de Margarida Adroher realitzant pràctiques maternes i infantils a "la Maternitat" de Barcelona, l'any 1956. Foto: arxiu familiar

- Què et va motivar a estudiar com a llevadora?

- Possiblement em va influenciar la Dolors Mateu, llevadora titular de Besalú, la qual tenia molta amistat amb la meva família. Ella m'explicava coses de la professió i en algunes ocasions l'havia ajudada durant els parts a domicili. Recordo que el part de la meva cosina va durar dos dies..., em pensava que jo no ho aguantaria pas!

- Doncs imagina't la interessada!... Vas viure l'època en què neixien molts infants, l'anomenat baby boom. Els parts anaven bé?

- Sí, la dècada dels 60 van ser molt fecunds, però tot i la gran quantitat de naixements podem dir que hi havia poques complicacions, els parts anaven molt bé.

De cesàries quasi no se'n sentia ni a parlar, tot al con-

trari d'avui dia.

- És veritat, saps quantes cesareas es van fer l'any 2005 a Catalunya?

Quantes? Ho he d'investigar

- Referent al tema amorós, què ens pots explicar?

Doncs bé, en venir a viure a Palamós em vaig allotjar a una pensió on a més em deixaven una habitació per a la consulta; tenia les finestres tan baixes que s'hi podia entrar des del carrer

Després d'un temps d'estar-me a la fonda, va venir un nou dispenser que feia de delineant a 'empresa Vincke, en Josep M Ribas Poch, fill del veterinari Jacint Ribas, de Pals; ens agradàvem l'un a altre vam començar a festejar A la pensió, però, no els semblava bé que un noi una noia fessin manetes al seu establiment, o sigui que vam decidir de casar-nos: la cerimònia es va fer a Besalú el dia 15 de novembre de any 1959. Després vam quedar-nos a viure a un pis d'aquí a Palamós, més endavant ens vam traslladar a aquesta casa del carrer la Salle on estem ara.

Hem tingut dos fills: en Xavier la M. Teresa, que ens han donat tres néts.

- Ara, m'imagino una finestra baixa i una parella d'enamorats...

Sí, era pràctica!

- Sempre has exercit la professió de forma privada?

No, l'any 1976 vaig anar a oposicions a Madrid em van donar la plaça oficial de llevadora a Calonge després, en jubilar-se la Rosa Moliner, la seva plaça de llevadora a Palamós va sortir a concurs la vaig obtenir per mèrits. Des de llavors fins l'any 2000, quan em vaig jubilar, he treballat a aquesta vila.

Les visites particulars les feia a casa, així com també assistència als mutualistes de l'Institut Social de la Marina el del "18 de Julio" de gent gran.

Amb què et traslladaves per anar als domicilis?

Primerament amb moto, tenia una Mobylette; com que sempre anava amb presses no em recordava de tancar-la, me la van prendre tres vegades.

En aquella època començava també a implantar-se ús del casc, però a mi no m'agradava de posar-me' perquè m aixafava tot el pentinat! Un dia em van parar els municipals m'el volien fer posar Els vaig dir· "mireu, mentre els doctors Dalmau Galí vagin sense, jo també hi aniré!" Més endavant vaig comprar-me un cotxe Seat 850. Després t'ensenyaré la Mobbylette que encara tinc al garatge!

La Margarida, amb la seva nena "protegida" a les escales del "Pavelló rosa" de "la Maternitat" de Barcelona. Foto: arxiu familiar

Val, m'agradarà... Acompanyaves els nadons a batejar?

No hi podia mancar, força mudada que s'hi havia d'anar! En ocasions tenia un bateig al matí un altre a la tarda. Mira, aquestes dues fotos són de batejos.

- Veien-te en aquesta fotografia amb els cabells tant bonics, comprenc que no volguessis posar-te el casc...

És clar, és normal!

Recordes alguna anècdota que t'hagués passat?

De fet, passaven coses curioses; ara en aquest moment no me'n ve cap al pensament. Bé, sí, això no

és una anècdota, va ser un cas que em va preocupar molt... En fer-li un tacte a una partera vaig palpar una estructura que no era ni el cap ni les natges; em vaig espantar i no se'm va ocórrer res més que anar a buscar el capellà... Evidentment no va venir, i em va suggerir que si el fetus no sortia bé que el bategés jo mateixa "sota condició", o sigui que després s'havia de tornar a batejar. Finalment va néixer i resultà ser una acrània (1). Amb aquesta malformació tan greu, la pobra criatura va sobreviure només 72 hores...

- Tres dies, pobret! Sortosament aquestes patologies són poc freqüents... El vas batejar?

- Sí, per "instante necesitare", es pronuncia el nom que li volen posar i tot seguit es diu: "Sota condició, jo et batejo en el nom del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant" tot vessant a cada pronunciació un rajolí d'aigua sobre el caparró...

En aquest moment recordo una anècdota sense massa importància, però que serveix per comprendre els temps passats... Procedia a assistir a una partera al seu domicili, vaig posar els guants de goma a bullir a la llar de foc, dins d'una olla amb aigua a sobre un tres peus. A l'àvia de la casa tot remenant el foc li va caure cendra a dins l'olla i en el moment d'anar-la a utilitzar..., imagina't quin fracàs!

- Es curiós: ha passat només una generació, i com han canviat les coses! D'aquí a uns anys això que expliques ens semblarà de film... Com veus els actuals avenços tecnològics en matèria sanitària?

- Hi ha coses que estan bé, però d'altres les considero poc o gens adequades. Per exemple, durant el meu exercici professional vaig viure el neguit d'alguns pares que tenien dificultats per engendrar una criatura... Ja sabem que tots els matrimonis volen tenir fills, i els pares que no en poden tenir tampoc no són feliços; per tant, la fecundació artificial en aquest sentit és positiva...

En aquells moments passava, però, que les tècniques d'inseminació artificial i in vitro només les feien a Barcelona, i la parella s'havia de desplaçar diverses vegades a la capital amb els inconvenients que el fet els comportava...; des de fa temps que aquesta pràctica es fa ja a Girona.

La Margarida amb un nadó als braços amb motiu d'un bateig. Foto: Arxiu Municipal de Palamós

L'any 1976 em van donar la plaça oficial de llevadora a Calonge i després, en jubilar-se la Rosa Moliner, la seva plaça de llevadora a Palamós va sortir a concurs i la vaig obtenir per mèrits

Però, la medicina ha avançat tant que és possible fecundar una dona de 60 anys perquè tingui un fill... Això opino que no és correcte en cap sentit...

També, avui dia està de moda de planificar la data de naixement de la criatura: s'escull el dia que va bé a tothom!; però penso que en aquests casos s'ha de deixar seguir el procés fisiològic normal, excepte en patologies. Hi ha una dita que diu: "La fruita molt madura és dolenta i la verda

Assistint a un bateig on s'hi troba reunida tota una generació familiar. Foto: arxiu familiar

també".

- Hi estic d'acord... I què me'n dius de la clonació humana?

- A les noves generacions se'ls posen reptes importants al davant, i hauran de trobar l'equilibri...

Recordes que l'altra vegada que vas venir et vaig dir que el mes de febrer anava a un casament a Còrdova?

- Sí...

- Doncs, et vull explicar un fet curiós que em va passar i que em va fer molta il·lusió. Érem al menjador de l'hotel dinant i la cambrera que ens servia pregunta: "*¿Catalanes? ¿De dónde?*"; "De Palamós", vam respondre. I ella diu: "*¡Qué casualidad yo estuve allí una temporada y tuve a mi hijo en el hospital!*". Li vaig preguntar: "*¿Qué año era?*", i va respondre: "*Mire, el niño tiene ahora 22 años: era el año 1982; me atendió una comadrona muy buena que se llamaba Margarida*". Vaig exclamar: "*¡Era yo! ¡No me diga que era usted!*"... Em va abraçar i amb molt d'afecte amb va fer dos petons tot dient: "*Estoy en deuda con usted, se preocupó mucho por mí y por mi hijo, incluso me proporcionaba leche...*".

No recordava gens el fet, però en explicar-me que era soltera i que el nen va pesar en néixer només 2.600 kg., em va venir immediatament a la memòria i vaig també trobar lògic que em preocupés per ella... Volia presentar-me el seu fill, però el meu marit i jo marxàvem l'endemà al matí i no va ser possible...

Abans, les tècniques d'inseminació artificial i in vitro només les feien a Barcelona... Però, la medicina ha avançat tant que ara és possible fecundar fins i tot una dona de més 60 anys...

- Hi ha coses que fan que valgui la pena dedicar-se, encara que sigui profesionalment, als altres. Potser, fins i tot un dia aquesta gent et vénen a veure a Palamós, però sigui com sigui de ben segur que se'n recorden molt de tu!

(1) Acranea: deformació que es caracteritza per la manca parcial o completa del crani

és una anècdota, va ser un cas que em va preocupar molt... En fer-li un tacte a una partera vaig palpar una estructura que no era ni el cap ni les natges; em vaig espantar i no se'm va ocórrer res més que anar a buscar el capellà... Evidentment no va venir, i em va suggerir que si el fetus no sortia bé que el bategés jo mateixa "sota condició", o sigui que després s'havia de tornar a batejar. Finalment va néixer i resultà ser una acrània (1). Amb aquesta malformació tan greu, la pobra criatura va sobreviure només 72 hores...

- Tres dies, pobret! Sortosament aquestes patologies són poc freqüents... El vas batejar?

- Sí, per "instante necesitare", es pronuncia el nom que li volen posar i tot seguit es diu: "Sota condició, jo et batejo en el nom del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant" tot vessant a cada pronunciació un rajolí d'aigua sobre el caparró...

En aquest moment recordo una anècdota sense massa importància, però que serveix per comprendre els temps passats... Procedia a assistir a una partera al seu domicili, vaig posar els guants de goma a bullir a la llar de foc, dins d'una olla amb aigua a sobre un tres peus. A l'àvia de la casa tot remenant el foc li va caure cendra a dins l'olla i en el moment d'anar-la a utilitzar..., imagina't quin fracàs!

- Es curiós: ha passat només una generació, i com han canviat les coses! D'aquí a uns anys això que expliques ens semblarà de film... Com veus els actuals avenços tecnològics en matèria sanitària?

- Hi ha coses que estan bé, però d'altres les considero poc o gens adequades. Per exemple, durant el meu exercici professional vaig viure el neguit d'alguns pares que tenien dificultats per engendrar una criatura... Ja sabem que tots els matrimonis volen tenir fills, i els pares que no en poden tenir tampoc no són feliços; per tant, la fecundació artificial en aquest sentit és positiva...

En aquells moments passava, però, que les tècniques d'inseminació artificial i in vitro només les feien a Barcelona, i la parella s'havia de desplaçar diverses vegades a la capital amb els inconvenients que el fet els comportava...; des de fa temps que aquesta pràctica es fa ja a Girona.

La Margarida amb un nadó als braços amb motiu d'un bateig. Foto: Arxiu Municipal de Palamós

L'any 1976 em van donar la plaça oficial de llevadora a Calonge i després, en jubilar-se la Rosa Moliner, la seva plaça de llevadora a Palamós va sortir a concurs i la vaig obtenir per mèrits

Però, la medicina ha avançat tant que és possible fecundar una dona de 60 anys perquè tingui un fill... Això opino que no és correcte en cap sentit...

També, avui dia està de moda de planificar la data de naixement de la criatura: s'escull el dia que va bé a tothom!; però penso que en aquests casos s'ha de deixar seguir el procés fisiològic normal, excepte en patologies. Hi ha una dita que diu: "La fruita molt madura és dolenta i la verda